

Gespot - september 2018

Wat gebeurt er aan het front van wetenschap en onderzoek? Een selectie van lezenswaardige publicaties uit binnen- en buitenland.

Samengesteld door Joost van Buuren en Chris Knoops

Toonzetting zelfevaluatie

Worden de uitkomsten van een verzoek tot zelfevaluatie door accountants beïnvloed door de wijze van vraagstelling? Ja, stellen Nederlandse onderzoekers. Zij baseren hun conclusie op een experiment waarbij accountants door de Autoriteit Financiële Markten werden verzocht tot een verplichte zelfevaluatie. In dit experiment is de toonzetting gemanipuleerd, waarbij bleek dat de uitkomsten van de zelfevaluatie beïnvloed zijn door de toonzetting van het verzoek.

- Van Duin SR, Dekker HC, Wielhouwer JL, Mendoza JP (2018). *The tone from above: The effect of communicating a supportive regulatory strategy on reporting quality*. Journal of Accounting Research 56 (2): 467-519. <https://doi.org/10.1111/1475-679X.12205>

Controle van schattingen

De controle van schattingen is een belangrijk, maar complex onderdeel van de controle. In dit artikel geven de onderzoekers meer inzicht in de gebruikte controlemiddelen en technieken, zoals gegevensgerichte controles, inzet van waarderingsexperts, etc. Zij baseren hun onderzoek op een survey onder accountants.

- Glover SM, Taylor MH, Wu Y-J (2017). *Current practices and challenges in auditing fair value measurements and complex estimates: Implications for auditing standards and the academy*. Auditing: A Journal of Practice & Theory 36(1): 63-84. <https://doi.org/10.2308/ajpt-51514>

Tekstuele rookgordijnen

Hangt de begrijpelijkheid van de toelichting in jaarrekeningen samen met de winstgevendheid van een bedrijf? Ja, stellen onderzoekers op grond van een tekstanalyse methode (FOG-index). Bedrijven met een lagere winstgevendheid en een hogere kans op resultaatsturing gebruiken vaker verwarrende en complexe toelichtingen.

- Lo K, Ramos F, Rogo R (2017). *Earnings management and annual report readability*. Journal of Accounting & Economics, 63(1): 1-25. <https://doi.org/10.1016/j.jacceco.2016.09.002>

Gebruik van jaarrekening door banken

In welke mate hebben jaarrekeningen invloed op de besluitvorming van banken nadat leningen zijn verstrekt? Op basis van gegevens over kleine bedrijven is onderzocht hoe de frequentie van opvragen van jaarrekeningen door banken kan worden verklaard. De onderzoekers stellen vast dat deze vraag verklaard kan worden door het kredietrisico, het gegeven onderpand, de duur van de klantrelatie en belastingaangifte.

- Minnis M, Sutherland A (2017). *Financial statements as monitoring mechanisms: Evidence from small commercial loans*, Journal of Accounting Research 55(1): 197-233. <https://doi.org/10.1111/1475-679X.12127>

Kosten van partnerrotatie

Heeft verplichte partnerrotatie een kwaliteitsverhogend effect of vooral een prijsverhogend effect? Het laatste, stellen de onderzoekers op grond van een kwantitatieve studie naar effecten van partnerrotatie op de controlekosten en de tijdigheid van de afgifte van de controleverklaring. De controlekosten zijn in het jaar van rotatie significant hoger en de controleverklaring wordt later afgegeven. Deze effecten zijn sterker bij non-big four-kantoren, niet-specialisten en grotere cliënten.

- Sharma DS, Tanyi PN, Litt BA (2017). *Costs of mandatory periodic audit partner rotation: Evidence from audit fees and audit timeliness*. Auditing: A Journal of Practice & Theory 36(1), 129-149.

Anticiperen op een inspectie

Welke gevolgen heeft het anticiperen van accountants op een inspectie van de PCAOB of interne kwaliteitsbeoordeling op een controleopdracht? Door middel van een experiment hebben onderzoekers vastgesteld dat de opdrachtrisico's als hoger worden ingeschat vanwege de kans op een inspectie. Tegelijkertijd stelden de onderzoekers vast dat de controle-uren en -kosten significant hoger zijn in geval van een inspectie. Deze effecten zijn groter bij externe PCAOB-inspecties dan bij interne inspecties door collega's.

- Stefaniak CM, Houston RW, Brandon DM (2017). *Investigating inspection risk: An analysis of PCAOB inspections and internal quality reviews*. *Auditing: A Journal of Practice & Theory* 36 (1): 151-168. <https://doi.org/10.2308/ajpt-51518>

Fraudedetectie

Innovatieve fraudedetectiemethoden zijn nodig om aanwijzingen van fraude op tijd te signaleren en verdere schade te voorkomen. De focus van fraudeonderzoek in jaarverslagen is vaak gericht op de numerieke informatie. Jaarverslagen bevatten tekstuele informatie die ook indicaties van fraude bevat. De auteurs beschrijven het onderzoek naar een methode voor tekstanalyse die gebruik maakt van machine learning om jaarverslagen automatisch te classificeren in de twee categorieën 'fraude' en 'geen fraude'.

- Fissette M, Veldkamp B, Vries, T de (2018). *Fraudedetectie door tekstanalyse van jaarverslagen*. *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie* 92(5/6): 147-155. <https://mab-online.nl/articles.php?id=25968>

Democratische besluitvorming in organisaties

Een belangrijke oorzaak voor de groeiende financiële ongelijkheid (en daarmee groeiende sociale ongelijkheid) is gelegen in het machtsverschil tussen de financiële investeerders (eigenaren en aandeelhouders) en de medewerkers. Een manier om deze ongelijkheid kleiner te maken, is door de besluitvormende macht in organisaties te delen met de medewerkers. De auteurs tonen met twee casussen hoe deze gedeelde besluitvorming, door middel van democratische stemronden, praktisch kan worden vormgegeven. Een andere fundamentele ongelijkheid is de ongelijkheid tussen financieel en ecologisch kapitaal. Dit artikel toont hoe democratische besturing een duurzame middenweg kan zijn tussen top-down control en (blind) vertrouwen.

- Boersma MF, Jong G de (2018). *Van top-down management control naar democratische besluitvorming*. *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie* 92(5/6): 157-165. <https://mab-online.nl/articles.php?id=26526>

Opgavegericht werken bij gemeenten

De auteur doet verslag van een onderzoek naar de implementatie van opgavegericht werken binnen vier gemeenten. Hoewel de vier gemeenten opgavegericht werken formeel hebben vastgesteld als organisatieprincipe, blijken drie van deze gemeenten in de praktijk niet opgavegericht te werken. Opgavegericht werken kan tot een verhoogde tevredenheid leiden bij externe actoren. Het is van belang dat de organisatie opgavegericht werken eenduidig definieert en niet positioneert naast andere organisatieprincipes, opdat medewerkers een eenduidig beeld hebben van deze werkwijze. Daarnaast is het van belang om juist ook raadsleden en externen te betrekken bij deze werkwijze.

- Anderson R (2018) *De implementatie van opgavegericht werken binnen gemeenten. Opgavegericht doorgelicht*. *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie* 92(5/6): 167-175. <https://mab-online.nl/articles.php?id=25518>

Beheersen van externe risico's

Als externe risico's zich manifesteren, kunnen ze de winstgevendheid en levensvatbaarheid van ondernemingen hard treffen. Op basis van onderzoek naar de rapportage van externe risico's in de jaarverslagen van alle in Nederland beursgenoteerde ondernemingen, concluderen de auteurs dat het risicomanagement op dit gebied nog onvoldoende ontwikkeld is. De auteurs analyseren mogelijke oorzaken en beschrijven een gefaseerde aanpak om met verschillende externe risico's om te gaan. Dit vereist een organisatiecultuur waarin het breed scannen van omgevingsveranderingen en het doordenken van mogelijke implicaties gemeengoed is.

- Bood RP, Postma TJB (2018). *Beheersen van externe risico's*. *Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie* 92(5/6): 177-186. <https://mab-online.nl/articles.php?id=25761>

Deel dit artikel

GERELATEERD

GESPOT | 02 april 2019

Gespot - maart 2019

Wat gebeurt er aan het front van wetenschap en onderzoek? Een selectie van lezenswaardige publicaties uit binnen- en buitenland. →

GESPOT | 04 juni 2018

Gespot - mei/juni 2018

Wat gebeurt er aan het front van wetenschap en onderzoek? Een selectie van lezenswaardige publicaties uit binnen- en buitenland. →

GESPOT | 23 mei 2018

Gespot - april/mei 2018

Wat gebeurt er aan het front van wetenschap en onderzoek? Een selectie van lezenswaardige publicaties uit binnen- en buitenland. →

NIEUWS | 06 maart 2018

MAB nu 'open access'

Het Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie (MAB), opgericht in 1924, is vanaf deze maand in 'open access' voor iedereen vrij toegankelijk. →

GESPOT | 31 januari 2018

Gespot - januari 2018

Wat gebeurt er aan het front van wetenschap en onderzoek? Een selectie van lezenswaardige publicaties uit binnen- en buitenland. →
